

ONTWERP VAN PROGRAMMADECREET HOUDENDE BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2021

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling 1. Werkingsuitgaven erkenning landelijke radio-omroeporganisaties

Artikel 2

Op 12 februari 2021 bekrachtigde de Vlaamse Regering het decreet houdende wijziging van diverse bepalingen over de radio-omroeporganisaties van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie met betrekking tot de landelijke en regionale radio-omroeporganisaties en de technische eindapparatuur voor FM-radio-ontvangst van radio-omroeporganisaties.

In uitvoering van dit decreet werd een "besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over radio-omroep" goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 12 maart 2021. In dat BVR worden de potentiële ontvangsten toegelicht (geraamd op 9 indieners x 50.000 euro inschrijvingskost = 450.000 euro ontvangsten). In de nota aan de Vlaamse Regering wordt ook de invulling van deze middelen geduid: "Die vergoeding dient om de kosten voor de administratieve handelingen te dekken. De verhoging van de vergoeding is eveneens ingegeven door het feit dat er wordt overwogen om externen en/of publiek te betrekken bij de beoordeling van de ingediende dossiers."

In het begrotingsakkoord bij bovenstaand BVR werden twee voorwaarden opgenomen:

- de budgettaire impact van de implementatie van het BVR wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten van het betrokken beleidsdomein;
- de opstart van de nieuwe erkenningsronde mag geen aanleiding geven tot een meervraag inzake apparaatskredieten en VTE, ook niet in meerjarig perspectief.

Om ook bij deze decreetsbepaling aan deze voorwaarden te voldoen werd de bepaling beperkend opgesteld, waardoor ondersteuning i.k.v. een erkenningsronde via het begrotingsfonds enkel kan gefinancierd worden met ontvangsten geïnd i.k.v. deze erkenningsronde, en deze specifieke ontvangsten enkel kunnen dienen voor die ondersteuning (en dus niet voor de andere doeleinden van het begrotingsfonds).

Band met de begroting:

Aan het bestaande begrotingsfonds "Personeelsleden met Verlof voor Opdracht" wordt een WT-artikel toegevoegd (HB0-1HAX4ZZ-WT) voor de aanrekening van de werkingsuitgaven in het kader van de volgende erkenningsronde.

De beslissing om de erkenningsronde te lanceren werd genomen door de Vlaamse Regering op 12 maart 2021.

De concrete ontvangsten worden verwacht in de maand juli 2021.
Vanaf augustus 2021 zullen de eerste werkingsuitgaven moeten worden vastgelegd.
Dit verantwoordt de noodzaak om deze bepaling in het programmadecreet BA2021 op te nemen en hoogdringend advies te vragen.

Afdeling 2. Begrotingsfonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd - klimaatbeleid

Artikel 3

Bij artikel 14 van het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 werd het "Vlaams Klimaatfonds" opgericht.

Bij de artikelen 5 tot 9 van het Programmadecreet van 18 december 2020 bij de begroting 2021 werd de rechtspersoon Fonds Culturele Infrastructuur opgeheven en werden de middelen voor het cultuur- en jeugdinfrastructuurbeleid opgenomen in de begroting van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Dit heeft tot gevolg dat de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds niet meer overgedragen kunnen worden via een toelagebesluit zoals dat vorige jaren wel gebeurde ten gunste van het Fonds Culturele Infrastructuur.

Door de toevoeging van een punt 6° in artikel 5, § 3 van het Programmadecreet van 18 december 2020 bij de begroting 2021 kunnen de middelen van het begrotingsfonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd worden aangewend voor het verstrekken van subsidies en leningen met betrekking tot cultuur- en jeugdinfrastructuur in het kader van het klimaatbeleid.

Tegelijkertijd wordt langs de inkomstzijde van het begrotingsfonds Infrastructuur Cultuur en Jeugd de mogelijkheid gecreëerd om middelen te ontvangen vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Band met de begroting:

De band met de begroting 2021 spreekt voor zich. De klimaatmiddelen 2021 voor het cultuur- en jeugdinfrastructuurbeleid komen terecht in het begrotingsfonds en kunnen aangewend worden voor het verstrekken van subsidies, toelagen en leningen met betrekking tot cultuur- en jeugdinfrastructuur in het kader van het klimaatbeleid.

De eerste vastleggingen en vereffeningen via het begrotingsfonds betreffen het project "Gratis Energiescans" en zijn voorzien voor juli.

Repliek op het advies van SARC:

Zoals de SARC in haar positief advies d.d. 17 mei 2021 aangeeft, zullen de middelen uit het Klimaatfonds tevens aangewend kunnen worden om invulling te geven aan de noden inzake een betere ventilatie in het kader van een veilig en comfortabel (her)gebruik van de culturele- en jeugdinfrastructuur.

Repliek op het advies van de Raad van State:

In navolging van het advies van de Raad van State treedt dit artikel in werking 10 dagen na publicatie in het Staatsblad.

Hoofdstuk 3. Financiën en Begroting

Artikel 4

In de Memorie van Toelichting bij de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) staat het volgende te lezen:

“Vermits de VCO in zijn toepassingsgebied sterk focust op de sectorale code S13.12, is er slechts een beperkte set van regels van toepassing op de publiekrechtelijke entiteiten die niet behoren tot die overheidssector.

Op dit moment betreft het de volgende entiteiten:

- a. de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening - de Watergroep;
- b. het eigen vermogen Flanders Hydraulics;
- c. het ondersteunend centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos - ANB;
- d. Openbaar psychiatrisch centrum Geel;
- e. Openbaar psychiatrisch centrum Rekem.”

Uit de memorie blijkt duidelijk de bedoeling van de wetgever om ook de openbare psychiatrische zorgcentra onder de toepassing van artikel 6 VCO te brengen. Door een materiële vergissing werden de betrokken zorgcentra evenwel niet gevat door de bestaande kruisverwijzing in artikel 6 VCO naar artikel I.3, 4° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Met de toevoeging van de kruisverwijzing naar de publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, vermeld in artikel I.3, 2°, d), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt die materiële vergissing rechtgezet. De openbare psychiatrische zorgcentra zijn immers publiekrechtelijke vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen die niet behoren tot de sectorale code S13.12.

Artikel 5

Er zijn Vlaamse publiekrechtelijke entiteiten die op basis van de ESR-regels niet behoren tot de Vlaamse deelstaatoverheid (sectorale code S13.12), maar die in het verleden door de Vlaamse Gemeenschap werden opgericht of via een staatshervorming werden overgeërfd. Die entiteiten worden wel deels onderworpen aan de VCO. Dergelijke entiteiten vereisen opvolging omdat er bv. waarborgen aan werden verleend (bv. De Watergroep). Het is bijgevolg niet aangewezen die entiteiten volledig uit te sluiten van het toepassingsgebied van de VCO.

Enkel de volgende regels zijn momenteel op hen van toepassing:

- de principes, opmaak en indieningsdata voor de balans, resultatenrekening en de bijhorende toelichting;
- de principes van subsidies;
- de controle door het Rekenhof;
- de mogelijkheid om zich vrijwillig te onderwerpen aan de regels rond verzekeringsbeheer;
- de sanctiemechanismen als de entiteiten zich niet conformeren naar de op hen van toepassing zijnde regels.

Intussen is gebleken dat het in bepaalde omstandigheden wenselijk kan zijn om niet louter afdeling 5 maar ook andere afdelingen van hoofdstuk 10 inzake kas-, schuld-, waarborg- en verzekeringsbeheer van de VCO op hen van toepassing te maken. Door bijvoorbeeld te kunnen toetreden tot het kassierscontract wordt er vermeden dat die entiteiten afzonderlijke kassierscontracten moeten afsluiten met banken, waarbij er hogere kosten in rekening kunnen worden gebracht ten nadele van de Vlaamse begroting. Voor de Vlaamse overheid zijn er ook een aantal voordelen om die entiteiten in de cashpooling te houden. Als die entiteiten over een positief saldo beschikken, dan kan de Vlaamse overheid hiervan binnen de cashpooling gebruik maken. Hierdoor kan ze ook de jaarlijkse toelage uit de begroting zo lang mogelijk in haar kas houden en deze slechts geleidelijk uitbetalen naarmate de entiteiten deze nodig hebben. Hierdoor vermijdt men dat de Vlaamse

overheid zou negatief staan en moeten gaan lenen terwijl die entiteiten positief zouden staan op hun rekening. De kost om te ontlenen is meestal hoger dan de opbrengst om het geld op de zichtrekening te laten staan of om het te beleggen.

Uiteraard blijft het ook van belang dat de bijkomende toepassing van hoofdstuk 10 of delen ervan geen negatieve impact heeft op de Vlaamse begroting. Om die reden wordt een machtiging aan de Vlaamse Regering voorzien zodat zij kan beoordelen of in de betreffende situatie die bijkomende toepassing aangewezen is.

Band met de begroting:

In de concreet voorliggende situatie gaat het om de twee openbare psychiatrische zorgcentra (OPZ's) Geel en Rekem. Afhankelijk van mogelijk toekomstige beslissingen van de Vlaamse Regering kunnen hier ook nog andere entiteiten onder vallen.

Het uittreden van die OPZ's zou een extra kost meebrengen voor die entiteiten omdat ze niet meer onder het kassierscontract vallen.

Extra kosten:

- jaarlijkse betaling voor een zichtrekening
- kosten Isabel
- kosten debetkaarten
- kosten kredietkaarten

Dit zou minimaal 8.558,28 euro per jaar kosten voor de kost van de zichtrekening en van Isabel.

Daarenboven rekenen banken tegenwoordig ook een kost aan indien de zichtrekening te positief staat. Bij de huisbankier ING is dat boven de bedragen van 1,0 miljoen euro waar er een kost van 0,50% wordt aangerekend. In het geval dat de OPZ's uittreden heeft dit voor gevolg dat de toelage vanuit de begroting sneller zal moeten doorgestort worden naar de OPZ's. Immers een negatieve zichtrekening is ook niet mogelijk, tenzij ze hierover onderhandelen met de bank over een kaskrediet en het bijhorend prijskaartje betalen.

In de maand januari 2021 stond OPZ Rekem gemiddeld 2,96 miljoen euro positief op haar zichtrekeningen en OPZ Geel 1,6 miljoen euro. Dit is zonder de uitbetaling van de toelage 2021.

Voor de Vlaamse overheid zijn er ook een aantal voordelen om de OPZ's in de cashpooling te houden. De Vlaamse overheid kan binnen de cashpooling gebruik maken van het positief saldo van deze entiteiten. Hierdoor kan ze ook de jaarlijkse toelage uit de begroting zo lang mogelijk in haar kas houden en deze slechts geleidelijk uitbetalen naarmate de OPZ's deze nodig hebben. Hierdoor vermijdt men dat de Vlaamse overheid zou negatief staan en moeten gaan lenen terwijl deze entiteiten positief zouden staan op hun rekening. De kost om te ontlenen is meestal hoger dan de opbrengst om het geld op de zichtrekening te laten staan of om het te beleggen.

Naast de cashpooling van de zichtrekeningen biedt het VCO ook een aantal andere voordelen. De entiteiten die vallen onder hoofdstuk 10 van het VCO moeten ook hun eventuele beleggingen plaatsen bij de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 4. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Aanpassing toepassingsgebied Fonds Onroerende Goederen

Artikel 6

Dit artikel is noodzakelijk om in 2021 middelen te kunnen ontvangen vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Artikel 7

Dit artikel is noodzakelijk om uitgaven in het kader van het Actieplan Mobiliteit en het Actieplan Gebouwen van de Vlaamse overheid in het kader van het klimaatbeleid te kunnen aanrekenen op het Fonds Onroerende Goederen.

Band met de begroting:

De voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied van het Fonds Onroerende Goederen is noodzakelijk om in 2021 middelen te kunnen ontvangen vanuit het Vlaams Klimaatfonds en deze middelen te kunnen aanwenden voor uitgaven in het kader van het Actieplan Mobiliteit en het Actieplan Gebouwen van de Vlaamse overheid in het kader van het klimaatbeleid.

De Mededeling aan de Vlaamse Regering over de aanpak besteding middelen Vlaams Klimaatfonds 2021 (VR 2020 1812 MED.0431/1BIS) geeft een overzicht van nieuwe maatregelen die in 2021 gefinancierd worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds. In het kader van het Klimaatplan Vlaamse overheid worden middelen voorzien voor het Actieplan Mobiliteit en het Actieplan Gebouwen.

Voor deze aangekondigde maatregelen moet de minister in de loop van 2021 een gedetailleerde aanvraag indienen voor cofinanciering vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

Om deze middelen in 2021 te kunnen ontvangen en om ze te besteden binnen de vermelde doeleinden, moet het toepassingsgebied van het Fonds Onroerende Goederen worden aangepast. Het huidige toepassingsgebied van het Fonds is daartoe ontoereikend.

De aanpassing van dit toepassingsgebied van het begrotingsfonds heeft een rechtstreeks verband met de begroting van 2021. De wijzigingen zijn bijgevolg noodzakelijk in het kader van het behalen van de begrotingsdoelstellingen en dulden geen uitstel.

De eerste vastleggingen en vereffeningen via het begrotingsfonds zijn voorzien voor 2021. Dit verantwoordt de noodzaak om deze bepaling in het programmadecreet BA2021 op te nemen en hoogdringend advies te vragen.

Afdeling 2. Machtiging tot verkoop van een administratief gebouw

Artikel 8

In principe is de Vlaamse Regering bevoegd om bij wijze van verkoop of ruiling de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest te vervreemden evenals zakelijke rechten erop te vestigen of zakelijke rechten waarvan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest titularis is te vervreemden. Voor vervreemdingen die betrekking hebben op onroerende domeingoederen die een hoge waarde vertegenwoordigen en voor vervreemdingen van waardevolle onroerende domeingoederen die niet plaatsvinden via een procedure waarbij elke natuurlijke of rechtspersoon een bod kan uitbrengen is een parlementaire controle voorzien waarbij het Vlaams Parlement haar voorafgaande goedkeuring dient te geven. Binnen dit kader verzoekt de Vlaamse Regering een machtiging aan het Vlaams Parlement om het

administratief gebouw te Brussel, Trierstraat 9-11 (kadastraal gekend als Brussel, 5de afdeling, sectie E, nummers 441L8 en 441/03D) te verkopen aan het Europees Parlement.

Band met de begroting:

De verkoop van het gebouw leidt tot een ontvangst in de algemene middelen van 21 miljoen euro.

Gelet op de raming van de verkoopwaarde van het administratief gebouw in de Trierstraat is een voorafgaande toestemming voor verkoop door het Vlaams Parlement nodig. Het Europees Parlement wenst snel duidelijkheid te hebben over de verkoop.

Repliek op het advies van de Raad van State:

De Raad van State (advies nr. 69.343/1/3, p 3/23) heeft opgemerkt dat deze bepaling geen normatieve bepaling bevat in de materiële betekenis van het woord.

Deze opmerking van de Raad van State wordt niet gevolgd; het was immers gebruikelijk om dergelijke afwijkingen van de domaniale wet van 31 mei 1923 toch op te nemen in de Programmadecreten. Het decreet van 30 november 2018 betreffende het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest (BS 24/12/2018) waarmee voornoemde domaniale wet van 31 mei 1923 opgeheven is, heeft hier niets aan gewijzigd.

Er kan bijvoorbeeld verwezen worden naar artikel 34 van het decreet van 19 december 2008 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2009; artikel 151 van het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2010; artikel 55 van het decreet van 9 juli 2010 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2010; artikel 22 van het decreet van 8 juli 2011 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011 en artikel 22 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014.

Hoofdstuk 5. Landbouw en Visserij

Artikel 9

Artikel 54 van de EU-verordening 1306/2013 laat toe in precies omschreven gevallen de terugvordering van de middelen, toegekend in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, stop te zetten. Gezien voor het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) de betalingen gepaard gaan met Vlaamse cofinanciering zou dit betekenen dat in deze precies omschreven gevallen het Europese aandeel niet moet worden teruggevorderd en het Vlaamse aandeel wel. Bij de precies omschreven gevallen wordt geredeneerd vanuit een kosten-batenperspectief: als de terugvorderingskost groter is dan het bedrag van de terugvordering kan het Betaalorgaan in behoorlijk gemotiveerde gevallen beslissen de terugvordering niet voort te zetten.

Het bedrag waarover het in totaal zou kunnen gaan bedraagt maximaal 10.000 euro. De onzekerheid van de hoegrootheid van het bedrag hangt samen met de Europese verplichting om de in-en uitgaande financiële stromen naar eenzelfde klant te compenseren. Het is m.a.w. enkel het nog openstaande saldo na compensatie dat in voorkomend geval onder het voorgestelde artikel zou vallen.

Band met de begroting:

De gerealiseerde terugvorderingen zullen naar schatting met maximaal 10.000 euro verminderen. Dit bedrag komt dus niet langer in de algemene middelenbegroting terecht.

Hoofdstuk 6. Mobiliteit en Openbare Werken

Artikel 10

Bij decreet van 13 juli 2012 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 houdende de oprichting van de naamloze vennootschap van publiekrecht Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) werd het BAM-decreet gewijzigd, teneinde BAM te machtigen om de realisatie en de exploitatie van de Oosterweelverbinding en de sluiting van de Antwerpse ring toe te vertrouwen aan Tunnel Liefkenshoek NV, zonder dat BAM daarbij diens eigen taakstelling zou miskennen.

In dat kader werd tevens in de mogelijkheid voorzien om aan de verbintenissen van Tunnel Liefkenshoek NV een waarborg te verlenen van het Vlaamse Gewest. Deze had tot doel om Tunnel Liefkenshoek NV in staat te stellen om de benodigde financiering en andere verbintenissen nodig voor de uitvoering van de haar desgevallend door BAM toevertrouwde taken tegen de best mogelijke voorwaarden te kunnen aangaan.

Intussen werd de piste om de taken van BAM te realiseren via Tunnel Liefkenshoek NV evenwel verlaten en staat BAM verder in voor de realisatie. De mogelijkheid van artikel 18 om al de verbintenissen (in ruime zin, dus niet alleen leningen en kredieten, maar ook bv. inzake bepaalde specifieke aansprakelijkheden) van Tunnel Liefkenshoek NV te waarborgen, is evenwel ook relevant voor BAM bij de realisatie van haar taken.

In het huidige artikel 18 van het decreet is ten behoeve van BAM weliswaar reeds een beperkte waarborgbepaling opgenomen, maar die bepaling biedt onvoldoende mogelijkheden en rechtszekerheid. Zo is de mogelijkheid om aan BAM een waarborg te verlenen momenteel beperkt tot verbintenissen die voortvloeien uit leningen, kredieten en schuldeffecten. Om de realisatie van de nieuwe Scheldeoeververbindingen mogelijk te maken, kan het echter ook noodzakelijk zijn om een waarborg te verlenen voor andere (potentiële) verbintenissen, aansprakelijkheden en schade van BAM, zoals bv. voor risico's en aansprakelijkheden inzake de werken.

Om voldoende rechtszekerheid ter zake te bieden, moet – zoals voorzien was voor de waarborg van Tunnel Liefkenshoek NV – bovendien decretaal verduidelijkt worden dat de Vlaamse regering kan beslissen om de waarborgen een onvoorwaardelijk, onherroepelijk en/of abstract karakter te verlenen en afroepbaar te maken op eerste verzoek.

Ten slotte wordt bepaald dat de Vlaamse Regering van BAM een vergoeding kan vorderen in ruil voor de in dit artikel bedoelde waarborgen. Of zulke vergoeding gevraagd wordt, in welke omstandigheden en hoeveel die in voorkomend geval bedraagt, zal geval per geval worden bepaald in functie van de concrete aard van de verleende waarborg. Teneinde in de zomer van 2021 het deelproject Scheldetunnel-Bouwdok en de deelprojecten 3A en 3B van Rechteroever te kunnen aanvatten, dient deze bepaling voorzien te worden.

Band met de begroting:

Dit betreft de decretale mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om waarborgen te geven aan BAM in het kader van de uitvoering van haar opdracht. Per individuele

waarborg die zal worden afgesloten zal de Vlaamse Regering een vergoeding vaststellen die BAM zal dienen te betalen.

Repliek op het advies van de Raad van State:

De Raad van State stelt in zijn advies geen onwettigheden vast. Het voorstel van decreet wordt niet aangepast, rekening houdende met volgende extra toelichting.

Aangaande de bedenking van de Raad van State om in *artikel 18, tweede lid, van het decreet van 13 december 2002 te verduidelijken dat de machtiging aan de Vlaamse Regering beperkt is tot het bedrag van 300 miljoen euro* kan worden aangegeven dat in bepaalde jaren mogelijks beroep nodig kan zijn op een hoger bedrag dan dit maximum van 300 miljoen euro. Het is de verwachting dat die 300 miljoen kan volstaan maar dit zal jaar na jaar beoordeeld moeten worden. Het exacte bedrag zal derhalve expliciet jaarlijks worden gemachtigd in het jaarlijkse uitgaven- en begrotingsdecreet. Een jaarlijkse monitoring en opvolging verdient de voorkeur boven een nominatieve opname in het BAM-decreet, om zo het meest accuraat met onvoorziene omstandigheden te kunnen omgaan.

Aangaande de suggestie van de Raad van State om gebeurlijke afwijkingen op de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) strikt te beperken tot wat noodzakelijk is voor de waarborgverlening aan BAM en dus niet generiek af te wijken van de waarborgbepalingen uit de VCO kan worden aangegeven dat de bepalingen inzake waarborgbeheer van de VCO momenteel ook niet van toepassing zijn op de reeds bestaande waarborgen die BAM geniet. Het is niet de bedoeling de bestaande waarborgen retroactief alsnog te laten onderwerpen aan de VCO met de nieuw ontworpen regeling. Daarenboven zijn de bepalingen van de VCO niet relevant voor de decretale waarborg die zich strekt tot aansprakelijkheden ten aanzien van derden of risico's die BAM oploopt bij de realisatie van de nieuwe Scheldeoeververbindingen en zou derhalve alsnog voor alle artikelen dan in een afwijking moeten worden voorzien. Bij toekomstige wijzigingen aan de VCO is er dan bovendien het reële risico dat de specifieke situatie van de BAM-waarborgen uit het oog worden verloren en dat die nieuwe bepalingen dan alsnog op die waarborgen van toepassing zouden worden (hetgeen tot rechtsonzekerheid over de waarde van de waarborgen dreigt te leiden).

Hoofdstuk 7. Omgeving

Afdeling 1. Wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018: VMM-heffingen

Artikel 11

Elke natuurlijke of rechtspersoon die op het grondgebied van het Vlaamse Gewest water heeft afgenomen van een openbaar waterdistributienet of op dit grondgebied over een eigenwaterwinning heeft beschikt of op dit grondgebied water heeft geloosd, is heffingsplichtig voor de heffing op de waterverontreiniging conform artikel 4.2.1.1.1. Indien bedrijven echter door doorgedreven investeringen komen tot een totale niet-lozing van bedrijfsafvalwater, kunnen deze vrijgesteld worden van de heffing indien aan de voorwaarden van artikel 4.2.2.1.4 is voldaan. Omdat in de loop der jaren zich wijzigingen kunnen voordoen aan de waterhuishouding, de lozings situatie en de bedrijfsvoering, werd de geldigheid van het nullozersstatuut beperkt in de tijd. Door een tienjaarlijkse verlenging te voorzien, wordt het mogelijk gemaakt om de (lozings)situatie bij het bedrijf te evalueren en indien deze ongewijzigd is gebleven, het statuut voor een volgende termijn van 10 jaar te verlengen. Aan de verlenging van het statuut worden eveneens voorwaarden gesteld, welke sinds 1 januari 2019 op straffe van nietigheid voorgeschreven waren.

De Vlaamse Milieumaatschappij wordt op heden echter geconfronteerd met een heel aantal laattijdige hernieuwingsaanvragen. Bij een strikte toepassing van de wettelijke bepalingen zorgt dit ervoor dat de verlenging niet wordt toegestaan en het nullozersstatuut pas opnieuw wordt toegekend vanaf de maand waarop de vaststellingen ter plaatse zijn gedaan. Zo kan het bedrijf gedurende een bepaalde periode, die zich kan uitstrekken over meerdere heffingsjaren, niet van de vrijstelling genieten en wordt het in veel gevallen geconfronteerd met een hoge heffing. Deze dient immers berekend te worden op basis van de forfaitaire berekeningsmethode en dus op basis van het opgenomen water, hoewel er meestal geen enkele verandering is in de lozings situatie en in het attest van de milieudeskundige de conclusie van het eerste rapport wordt bevestigd. Vaak is de laattijdige verlenging het gevolg van een vergissing of een vergetelheid, al dan niet te wijten aan een wijziging in het management of het personeel.

De voorgestelde wijzigingen aan de vijfde paragraaf van artikel 4.2.2.1.4 willen de mogelijkheid bieden om het statuut in deze gevallen toch met terugwerkende kracht te verlengen, met de doelstelling van de heffing op de waterverontreiniging "de vervuiler betaalt" indachtig. In eerste instantie worden de bepalingen van deze paragraaf niet meer op straffe van nietigheid opgelegd. Daarnaast wordt voorzien dat bij een laattijdige hernieuwingsaanvraag de verlenging toch kan worden toegestaan, indien de Vlaamse Milieumaatschappij na onderzoek vaststelt dat er zich in werkelijkheid sinds het verval van het oorspronkelijke statuut, geen wijzigingen hebben voorgedaan ten aanzien van de eerder vastgestelde (lozings)situatie van het bedrijf. Dit staat er niet aan in de weg dat een heffing kan worden opgelegd naar aanleiding van onvergunde lozingen die zich zouden hebben voorgedaan.

Toch moeten dergelijke situaties de uitzondering blijven. Laattijdige hernieuwingsaanvragen en een daaropvolgende toekenning van de verlenging van het statuut met terugwerkende kracht zorgen voor een bijkomende werkingskost. Bij een tijdige hernieuwingsaanvraag zijn alle gegevens reeds beschikbaar op het ogenblik van de aangifte van het heffingsjaar waarvoor de hernieuwing diende te worden gevraagd en de daaropvolgende behandeling. In het tegenovergestelde geval dienen bv. berichten van rechtzetting te worden gestuurd en een bijkomend onderzoek te worden gevoerd. Om heffingsplichtigen aan te moedigen de eigen administratie op orde te houden en proactief op te treden, wordt een boete voorzien in geval de verlenging van het statuut met terugwerkende kracht wordt toegestaan.

Na publicatie van het voorstel zal de Vlaamse Milieumaatschappij automatisch het onderzoek en de eventuele verlenging van het nullozersstatuut met terugwerkende kracht, zoals voorzien in het toe te voegen zesde lid van de vijfde paragraaf, kunnen verrichten op de vanaf dat tijdstip ingediende laattijdige hernieuwingsaanvragen. Voor laattijdige hernieuwingsaanvragen die dateren van voor dit tijdstip, is de automatische toepassing niet mogelijk. Omdat het wenselijk is om deze regeling, die beter aansluit bij het beginsel van milieubeleid "de vervuiler betaalt" (art. 1.2.1, §2, van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM)), ook toe te passen op bepaalde situaties uit het verleden, met inbegrip van hangende rechtsgedingen, wordt met de voorgestelde negende paragraaf een regeling uitgewerkt die de wijziging terugwerkende kracht geeft.

Voor nullozers wordt artikel 4.2.2.1.4, §5, zesde lid, toepasselijk gemaakt op de dossiers waarvoor nog een bezwaarschrift of een rechtsgeschil hangende is, de dossiers waarvoor wel reeds een beslissing over het bezwaarschrift is genomen maar er nog beroepsmogelijkheden zijn tegen deze beslissing en op de dossiers waarvoor op andere gronden dan de voorziene wijziging een ambtshalve ontheffing of een navordering van toepassing is. Het voldoen aan de voorwaarde wordt beoordeeld op het tijdstip van publicatie van het decreet. Bedrijven moeten hiertoe

binnen een termijn van één jaar na publicatie van het decreet een schriftelijke aanvraag indienen bij de Vlaamse Milieumaatschappij.

Ook in deze dossiers zal het aanvaarden van de laattijdige verlenging zoals vermeld in artikel 4.2.2.1.4, §5, zoals gewijzigd door artikel 11 van dit decreet, aanleiding geven tot het opleggen van een boete en kunnen geen moratoriuminteressen verschuldigd zijn voor hetgeen door de Vlaamse Milieumaatschappij dient te worden terugbetaald. Ook eventuele eerdere kosten die gepaard gaan met een bezwaarprocedure of een gerechtelijke procedure kunnen niet worden verhaald op de Vlaamse Milieumaatschappij.

Artikel 12

Aan artikel 5.4.2.2 wordt een tweede paragraaf toegevoegd om de boete die naar aanleiding van de toekenning met terugwerkende kracht van de verlenging van het nullozersstatuut wordt opgelegd, vast te leggen. De boete, die wordt bepaald op 1000 euro, wordt voldoende hoog geraamd om heffingsplichtigen ertoe aan te zetten tijdig op te treden. Zo worden heffingsplichtigen herinnerd aan het belang van de vrijstelling en de noodzaak de administratie hierrond, en ook meer in het algemeen, op orde te houden. De boete wordt opgelegd per heffingsjaar waarvoor naar aanleiding van het toekennen van de verlenging van het statuut met terugwerkende kracht, de heffing dient te worden herzien. Zo wordt ernaar gestreefd om de laattijdige hernieuwingsaanvraag toch zo vlug mogelijk na het ontdekken van de vergissing of vergetelheid te laten indienen.

Indien bv. een hernieuwingsaanvraag diende te worden gedaan voor heffingsjaar 2020, maar door een laattijdige hernieuwingsaanvraag kon het nullozersstatuut pas opnieuw vanaf heffingsjaar 2022 worden toegekend, dan zal bij een verlenging van het statuut met terugwerkende kracht zowel voor heffingsjaar 2020 als heffingsjaar 2021 1000 euro boete worden aangerekend. Bij een laattijdige hernieuwingsaanvraag zal telkens minstens 1 heffingsjaar dienen te worden herzien, zodat de boete telkens minstens 1000 euro bedraagt.

Afdeling 2. Voorstel tot invoering van een regeling voor de kwijtschelding van bepaalde in het kader van steunregelingen uit het energierecht ontstane schulden aan het Vlaamse Gewest

Artikel 13 tot en met 17

Artikel 16 voert in titel VIII van het Energiedecreet het eerder opgeheven hoofdstuk VI terug in met als opschrift "Kwijtscheldingen". Gelet op het feit dat er in titel VIII van het Energiedecreet een nieuw hoofdstuk met betrekking tot kwijtscheldingen wordt opgenomen, worden de bestaande en verspreide bepalingen aangaande kwijtscheldingen uit artikel 8.2.2, §3, artikel 8.3.1/1, §3 en artikel 8.4.2 logischerwijs verplaatst naar een bepaling in dat nieuwe hoofdstuk. Inhoudelijk worden aan die bestaande kwijtscheldingsregelingen m.b.t. de energiehuizen geen wijzigingen aangebracht.

Repliek op het advies van de Raad van State:

De opmerking die de Raad van State heeft gemaakt, waarbij ze menen dat de basis-rechtsgrond voor noodkoop onvoldoende is, werd door het Vlaams Agentschap voor Klimaat en Energie weerlegd als volgt.

Hier kan immers op worden gereageerd dat door de decreetgever in 2019 n.a.v. het advies 65.860/3 werd opgetreden en dat door het decreet van 26 april 2019 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het OCMW als promotor van het rationeel energiegebruik en het gebruik van de hernieuwbare energiebronnen in bijkomende decretale rechtsgrond werd voorzien. Het

samenlezen van artikel 7.9.1 van het Energiedecreet met 8.2.1, 8.7.1 en 9.1.1 van het Energiedecreet biedt dan ook weldegelijk voldoende decretale rechtsgrond voor de regeling.

De opmerking van de Raad van State is overigens vreemd daar in randnummer 4.3 van advies 65.860/3, waar de Raad in voetnoot 2 naar verwijst, net expliciet het volgende wordt gesteld:

4.3. Voor de bepalingen van het ontworpen besluit die voorzien in de betrokkenheid van de OCMW's bij het verstrekken van renteloze leningen voor de energetische renovatie van noodkoopwoningen, kan inderdaad rechtsgrond worden gezocht in het voormelde artikel 7.9.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Voor de bepaling naar luid waarvan de gemeente een beroep kan doen op het voor de gemeente waar de noodkoopwoning zich bevindt aangestelde energiehuis (ontworpen artikel 7.2.22, § 1, eerste lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010), biedt artikel 9.1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd bij artikel 35 van het decreet van 16 november 2018 „houdende diverse bepalingen inzake energie“, rechtsgrond. Uit die bepaling vloeit voort dat de Vlaamse Regering de energiehuisen onder meer taken kan opdragen ter bevordering van het gebruik van energiezuinige producten, technieken, systemen of hernieuwbare energietechnologieën.

Vermits, zoals uit het aangehaalde advies 65.087/3 van 25 januari 2019 voortvloeit, de eigenaar van de noodkoopwoning de eindbegunstigde van de tegemoetkoming is, moet het ontworpen besluit als een steunprogramma voor natuurlijke personen worden beschouwd, en vindt het voor het overige rechtsgrond in artikel 8.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Naar luid van die bepaling kan de Vlaamse Regering een steunprogramma opstellen met tegemoetkomingen ten voordele van natuurlijke personen die niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming als onderneming, voor 1°) de toepassing van energiezuinige producten, 2°) technieken en systemen, een rationeel energiebeheer en 3°) de toepassing van hernieuwbare energietechnologieën.

Uit die bepaling kan dan ook worden afgeleid dat de Raad in haar vorige advies eerder een andere mening was toegedaan en dat er dus voldoende rechtsgrond voor de geviseerde onderliggende regeling bestaat. De huidige opmerking van de Raad lijkt dan ook tegenstrijdig met haar eerder advies.

Artikel 18

De Vlaamse Regering heeft in 2019 een regeling opgezet waarbij steun wordt toegekend voor energetische renovatieprojecten van noodkoopwoningen (zie artikel 7.2.21 t.e.m. 7.2.28 van het Energiebesluit van 19 november 2010). De Vlaamse overheid doet hierbij periodiek oproepen naar openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) voor projecten voor de energetische renovatie van noodkoopwoningen in het Vlaamse Gewest. Naar analogie met de kwijtscheldingsregeling die ten voordele van energiehuisen is opgezet in artikel 8.2.2 van het Energiedecreet, wordt voorgesteld om m.b.t. tot de energetische renovatieprojecten van noodkoopwoningen een gelijkaardige regeling op te zetten ten faveure van de OCMW's.

Onder strikte voorwaarden kan door het OCMW een verzoek tot kwijtschelding van de schuld ten aanzien van het Vlaamse Gewest worden ingediend, met het oog op het kwijtschelden van schulden die door een OCMW ten aanzien van het Vlaamse

Gewest werden gemaakt. Het zal gaan om bedragen die door een noodkoper werden ontleend maar niet werden terugbetaald, zodat ook de terugbetaling van het OCMW aan het Vlaamse Gewest in het gedrang komt. De Vlaamse Regering kan in dat geval op voorstel van de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, schulden die door het OCMW ten aanzien van het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van deze steunregeling werden gemaakt, kwijtschelden.

De Vlaamse Regering zal de nadere regels bepalen met betrekking tot de modaliteiten en de voorwaarden waaronder deze kwijtschelding kan geschieden. Hierbij wordt als richtlijn gegeven dat een verzoek tot kwijtschelding enkel kan gebeuren mits het bewijs wordt geleverd dat het OCMW het dossier als een goede huisvader heeft beheerd en alle nodige inspanningen heeft gedaan met het oog op terugbetaling door de noodkoper in kwestie en de gestelde zekerheden zijn uitgewonnen. De aanvraag tot kwijtschelding gebeurt uiteraard schriftelijk en dient omstandig te worden gemotiveerd en gedocumenteerd. Het bedrag dat dan in aanmerking komt voor kwijtschelding is maximaal gelijk aan het uitstaand saldo in kapitaal dat door de noodkoper nog verschuldigd is op de datum van opzegging van de leningsovereenkomst. Accessoire kosten van aanmaningen, invorderingskosten, gerechtskosten enzovoort worden echter niet beschouwd als "schulden die door een OCMW ten aanzien van het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van dit artikel werden gemaakt". Dergelijke kosten zijn exclusief ten laste van het OCMW. De Vlaamse Regering kan in dit kader tevens beslissen om als een algemene regel bij de toepassing van deze kwijtschelding een 'franchise' in te stellen. Indien de kwijtschelding – geheel of gedeeltelijk – niet door het Vlaamse Gewest wordt toegekend ingevolge een fout of nalatigheid van het OCMW, ongeacht enig opzet daartoe, zal de uitstaande schuld ten aanzien van het Vlaamse Gewest en ten belope waarvan de kwijtschelding niet gebeurt, onmiddellijk en in zijn geheel opeisbaar worden en zulks ten laste van het OCMW.

Band met de begroting:

Deze terugbetalingen zouden anders terug binnenkomen aan de ontvangstenzijde van de energiebegroting.

Afdeling 3. Wijziging aan het Decreet van 15 juli 2011 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf

De Vlaamse Regering wenst uitdrukkelijk dat de Vlaamse publieke sector haar voorbeeldrol op vlak van energie-efficiëntie en klimaatdoelstellingen opneemt. Het Vlaams Energiebedrijf (VEB) speelt hier een belangrijke rol in door de publieke entiteiten te ontzorgen als aankoopcentrale en als energie-expert. Om deze rol van het VEB op vlak van energie-efficiëntie en klimaatdoelstellingen te versterken én om op een efficiënte manier de middelen die voorzien zijn voor deze doelstelling in het programma Vlaamse Veerkracht te besteden, is het noodzakelijk om volgende uitbreidingen in de taakstelling van het VEB te voorzien.

In dat kader wordt het oprichtingsdecreet van het VEB aangepast zodat het VEB middelen kan ontvangen uit de Vlaamse Begroting of fondsen die door de Vlaamse Regering, het Vlaamse Gewest of één van hun entiteiten beheerd worden enerzijds en zodat het VEB middelen kan toekennen aan publieke entiteiten anderzijds. Dit voor zover dit rechtstreeks of onrechtstreeks bijdraagt tot de verwezenlijking van de opdrachten vermeld in artikel 4, §2 van dit oprichtingsdecreet.

Artikel 19

Het Vlaams Energiebedrijf en haar dochterondernemingen kunnen middelen toekennen aan publieke entiteiten voor zover deze rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de opdrachten, vermeld in paragraaf 2.

Artikel 20

Het Vlaams Energiebedrijf en haar dochterondernemingen kunnen in het kader van (beheers-) opdrachten, voor zover deze rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de opdrachten vermeld in artikel 4, §2, beschikken over volgende ontvangsten:

- 1° dotaties en toelagen;
- 2° leningen;
- 3° fiscale heffingen voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het Vlaams Energiebedrijf;
- 4° retributies voor zover ze bij decreet toegewezen zijn aan het Vlaams Energiebedrijf;
- 5° schenkingen en legaten in contanten. De raad van bestuur beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's van de aanvaarding;
- 6° inkomsten uit eigen participaties en uit door het Vlaams Energiebedrijf verstrekte leningen aan derden;
- 7° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties;
- 8° de subsidies waarvoor het Vlaams Energiebedrijf als begunstigde in aanmerking komt;
- 9° terugvorderingen van ten onrechte gedane uitgaven;
- 10° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, bepaald in de samenwerkingsovereenkomst;
- 11° opbrengsten uit intellectuele rechten.

De concrete impact van de bijkomende overheidsmiddelen die kunnen toegekend worden aan het Vlaams Energiebedrijf zal slechts kunnen worden beoordeeld naar aanleiding van ontwerpen die effectief in de terbeschikkingstelling van die middelen voorzien. Indien zou blijken dat deze een element van staatssteun zouden inhouden, zal de Vlaamse regering alle noodzakelijke aanmeldingen of kennisgevingen tijdig verrichten ten aanzien van de Europese Commissie.
Band met de begroting:

De datum van inwerkingtreding wordt vastgelegd zodat de middelen voor energiemaatregelen die voorzien zijn in het programma Vlaamse Veerkracht (VR 2021 0502 VV MED.0003/1TER) tijdig en op een efficiënte wijze besteed kunnen worden.

Afdeling 4. Dierenwelzijnsfonds

Artikel 21

Aan de ontvangstenzijde van het Dierenwelzijnsfonds worden de opbrengsten voortvloeiend uit specifieke retributies toegevoegd, nl. de retributies, bedoeld in artikel 13, §1, tweede lid (= retributie voor het toekennen van een certificaat van goedkeuring van lange transporten) en in artikel 34ter, §2, tweede lid van de Dierenwelzijnswet (= retributie door de slachthuizen).

Aan de uitgavenzijde van het Dierenwelzijnsfonds wordt de mogelijkheid gecreëerd om jaarlijks een prijs van de dienst Dierenwelzijn en de stuurgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn voor de beste scriptie rond een dierenwelzijnsthema uit te reiken, en dit zowel op master als op bachelor niveau. Met de prijs willen de uitreikers het bewustzijn rond dierenwelzijn en goed wetenschappelijk onderzoek stimuleren en een gepast forum geven.

Daarnaast wordt aan de uitgavenzijde de mogelijkheid gecreëerd enerzijds voor het verlenen van subsidies om wetenschappelijk onderzoek uit te voeren in het kader van dierenwelzijn, zonder deze mogelijkheid te beperken tot de uitdovende studies die opgestart werden toen dierenwelzijn nog deel uitmaakte van de

federale overheid. Anderzijds voor het verlenen van subsidies bestemd ter uitvoering van projecten in het kader van het Klimaatbeleid.

Afdeling 5. Wijziging aan de Vlaamse Codex Wonen van 2021

Artikel 22

In het huidige artikel 3.20 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 (VCW) staat te lezen dat in het geval een woning in graad van beroep door de minister ongeschikt of onbewoonbaar wordt verklaard, deze woning opgenomen wordt in de Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen op datum van het besluit van de minister.

Het te wijzigen artikel stond tot 31 december 2020 in het zogenaamde Heffingsdecreet (decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996). Sinds 1 januari 2021 is het ongewijzigd overgeheveld naar de VCW.

Vanaf 2007 sprak de tekst in het Heffingsdecreet over *de datum die in het besluit van de minister wordt bepaald*. Het artikel werd in 2013, naar aanleiding van de integratie van het Kamerdecreet in de Vlaamse Wooncode, vervangen. Zonder verduidelijking werd op dat moment ook de formulering van de betreffende passage aangepast naar *de datum van het besluit van de minister*. Dit was een louter taalkundige aanpassing die niet de bedoeling had om inhoudelijk iets te wijzigen. De bestaande werking werd dan ook verdergezet en er werd steeds verwezen naar *de datum bepaald in het besluit*.

Met dit voorstel wordt de onbedoelde inhoudelijke aanpassing uit 2013 rechtgezet. Op aanbeveling van de Raad van State wordt bovendien de inventarisatiedatum gepreciseerd naargelang het geval.

Band met de begroting:

De houder zakelijk recht van een woning die op de Vlaamse inventaris van ongeschikte en onbewoonbare woningen is opgenomen, wordt heffingsplichtig als de woning na een bepaalde termijn nog steeds op de inventaris is opgenomen (behoudens een opschorting of vrijstelling van heffing waarin de regelgeving voorziet). Als de gemeente een eigen heffingsreglement heeft vastgesteld (dat is het geval in ongeveer 75 van de 300 Vlaamse gemeenten), is het een gemeentelijke heffing en bepaalt de gemeente zelf de termijn voor het ontstaan van de heffingsplicht. Anders is er een Vlaamse heffing van toepassing en dan ontstaat de heffingsplicht 12 maanden na inventarisatie.

Als de burgemeester in eerste aanleg zijn beslissing neemt tot ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring, kan de houder zakelijk recht in beroep gaan tegen dit besluit. Dit beroep schorst de opname op de Vlaamse inventaris. Men kan ook in beroep gaan tegen het feit dat de burgemeester geen beslissing heeft genomen. Dat is een beroep tegen het 'stilzitten' van de burgemeester.

De minister kan in beroep de volgende beslissingen nemen:

- De woning voldoet aan de woningkwaliteitsnormen en is dus niet ongeschikt of onbewoonbaar. In dit geval wordt de opname op de Vlaamse inventaris ongedaan gemaakt en is er bijgevolg ook geen sprake meer van een heffingsplicht.
- De woning voldoet niet aan de woningkwaliteitsnormen en is ongeschikt en eventueel ook onbewoonbaar, maar de burgemeester had in eerste aanleg geen beslissing genomen. In dit geval is de startdatum van de inventarisatie de datum van het ministerieel besluit.

- De woning voldoet niet aan de woningkwaliteitsnormen en is ongeschikt en eventueel ook onbewoonbaar, maar de procedure in eerste aanleg is niet volledig correct gelopen. Ook in deze situatie is de startdatum van de inventarisatie de datum van het ministerieel besluit.
- De woning voldoet niet aan de woningkwaliteitsnormen en is ongeschikt en eventueel ook onbewoonbaar en de procedure in eerste aanleg is correct verlopen. In dit geval is het de bedoeling om de datum van het besluit tot ongeschikt- en eventueel onbewoonbaarverklaring van de burgemeester aan te houden als startdatum van de inventarisatie. Mocht in dergelijke gevallen standaard de datum van het besluit van de minister genomen (moeten) worden zou de periode van 12 maanden opnieuw van voor af aan beginnen lopen en schuift de heffingsplicht dus per definitie aanzienlijk op. Mede gezien de bepaling dat de inventarisatie geschorst wordt (en dus niet ongedaan gemaakt) naar aanleiding van beroep, is dat duidelijk niet de intentie van de decreetgever geweest. Daarenboven zou de gemeente of de Vlaamse overheid (afhankelijk van het geval) mogelijk heffingen mislopen. Als het besluit in beroep pas genomen wordt in het volgende heffingsjaar, wordt er een jaar aan heffingsinkomsten misgelopen.

Met het voorstel voor tekstaanpassing is het duidelijk dat de minister afhankelijk van het geval de juiste datum van inventarisatie vaststelt. En worden er ook geen heffingen met een jaar vertraging geïnd, wat een beperkte (nl. vertragende) budgettaire impact zou hebben op de begroting.

Hoofdstuk 8. Onderwijs en Vorming

Repliek op het advies van de Raad van State

Artikelen 25 en 26: Hertelling in het buitengewoon basisonderwijs op de eerste schooldag van oktober van het schooljaar 2021-2022

Motivering voor de maatregel voor buitengewoon basisonderwijs en verhouding tot het gewoon basisonderwijs:

In het buitengewoon basisonderwijs wordt capaciteit per type bepaald. Een school voor buitengewoon basisonderwijs biedt niet ieder type aan. Indien het aanbod voor een bepaald type lokaal beperkt is, kan het zeer moeilijk zijn voor ouders en leerlingen om een plaats of een andere school te vinden met een aanbod voor dat type, binnen een redelijke afstand. Het tegemoetkomen aan de nood aan bijkomende omkadering wanneer extra plaatsen worden gecreëerd moedigt scholen buitengewoon basisonderwijs aan inspanningen te leveren om een lokaal capaciteitsprobleem op te vangen.

Ook in het gewoon basisonderwijs bestaat er regelgeving die voorziet in een hertelling van de lestijden volgens de schalen in kader van capaciteitsproblemen. Deze regelgeving is opgenomen in artikel 173quater en artikel 173quinquies van het decreet basisonderwijs.

Afdeling 8: Maatregelen onderwijs en vorming binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht

De Raad van State merkt in haar advies op dat de rechtsgronden in deze afdeling op gespannen voet zouden staan met het legaliteitsbeginsel in onderwijs. Het legaliteitsbeginsel in onderwijs betekent dat alle essentiële regelingen verplicht per decreet gebeuren (art. 24, §5 Grondwet). Toch sluit het legaliteitsbeginsel een delegatie aan de Vlaamse regering niet helemaal uit. Het staat er zelfs niet aan in de weg dat er nog beleidsruimte overblijft voor de regering voor de precieze invulling.

De artikelen 33 tot en met 42 omschrijven een duidelijk afgelijnd kader waarbinnen de regering dient te werken, met respect voor de rol van het parlement als wetgevende en controlerende macht:

- De machtiging is uitgesproken tijdelijk van aard, heeft een duidelijke beperking in de tijd en is bijgevolg 'zelfuitdovend' (de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023);
- Het doel van de machtiging is nauw omschreven: het kan enkel gaan om de uitvoering van de acties als onderdeel van de speerpunten in de visienota's ter uitvoering van het Vlaams Relanceplan, die in het parlement uitgebreid besproken werden en zullen worden;
- De machtiging beperkt zich per visienota tot bepaalde onderwijsniveaus. Zo is er geen machtiging voor uitgaven naar deeltijds kunstonderwijs, omdat dat onderwijsniveau niet in het relanceplan is opgenomen;
- Het voorwerp van de machtiging is uitdrukkelijk beperkt. Het Parlement legt zeer in detail vast welke acties uitsluitend kunnen worden genomen, door te verwijzen naar de visienota's zoals goedgekeurd op de Vlaamse Regering en besproken in de commissie onderwijs van het Vlaams Parlement, die eveneens werden geadviseerd door de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);
- Ook het budgettaire kader van de machtiging is zeer duidelijk beperkt en omschreven, door te verwijzen naar de precieze deelbudgetten en provisies waaruit middelen kunnen komen. Op die manier legt het parlement de essentiële budgettaire elementen van de verdeling vast, waar de regering niet van kan afwijken. Bekijken we de deelbudgetten waarover het gaat in het kader van het totale Vlaamse Relanceplan, gaat het om zeer bescheiden budgetten. Zo maken de visienota's met betrekking tot de "Edusprong" en het "Voorsprongfonds Hoger onderwijs" slechts 1,4% van het totale relancebudget uit;
- Het Vlaams Parlement wordt voor het geheel van het Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' nauw betrokken. Naast de bespreking van alle acties zoals opgenomen in de vier visienota's voor het deelaspect onderwijs in de commissie onderwijs, is er ook een controle op de budgettaire uitvoering ervan én is het relancebeleid een rechtstreekse uitvoering van belangrijke vragen uit de resolutie van 16 december 2020 (<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1632567>);
- De artikelen betreffen enkel relancemaatregelen en -middelen die tijdelijke uitzonderingen en/of aanvullingen op de organieke onderwijsregelgeving zijn en passen de organieke onderwijsregelgeving niet aan. Een eventuele structurele verankering moet desgevallend opnieuw door het Vlaams Parlement worden goedgekeurd. Het gaat dus geenszins om een definitieve gewijzigde inrichting of subsidiëring, maar om tijdelijke extra middelen.
- De rol van het Parlement bij de controle op uitvoering relanceplan en uitgaven op relanceprovisie is erg uitgebreid: na elke taskforce (3x per jaar) zal aan het Vlaams Parlement een grondige toelichting worden gegeven door vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en zal een detailcontrole mogelijk zijn. Daarbij is ook een grote rol weggelegd voor het Rekenhof. Na een grondige bespreking in de commissie Financiën van het Vlaams Parlement, kan een verdere bespreking plaatsvinden in de commissie Onderwijs.

Om ondubbelzinnig recht te doen aan de rol van het Vlaams Parlement als wetgevende macht, worden de visienota's expliciet goedgekeurd door het Vlaams Parlement in artikel 32.

Tot slot moge het ook duidelijk zijn dat de relanceplannen en visienota's en hun budgettaire keerzijde vorm dienen te krijgen in overleg met de sector en de verschillende onderwijspartners. Gezien de timing waarin het relancebeleid vorm heeft gekregen, is het belangrijk om bij de uitvoering van de verschillende relancemaatregelen, voldoende ruimte te laten voor de uitkomst van dat overleg.

Artikelen 41 en 42: Rechtsgrond om tijdelijke middelen toe te kennen aan hogeronderwijsinstellingen in het kader van de uitvoering van de relancemaatregelen

De datum van inwerkingtreding wordt op 01/09/2021 gezet.

De Raad van State geeft ook aan het resultaat van de onderhandelingen met de sociale partners niet te kennen. De onderhandelingen vonden plaats op 04/05/2021. Naar aanleiding van die onderhandelingen werden enkele wijzigingen doorgevoerd.:

Artikel 27: Er wordt verduidelijkt dat het om alle organieke betrekkingen in de onderwijsinstellingen verbonden aan de pedagogische begeleidingsdienst gaat.

De memorie wordt mee aangepast.

Artikel 39: "Leraarsuren" vervangen door "VTE"

Artikel 40: "Werkingsstoelagen" vervangen door "werkingsmiddelen"

Artikel 41: rechtsgrond relance hogescholen en universiteiten: Schrapping van de "andere" instellingen voor hoger onderwijs

De Raad van State merkt verder nog op dat de gevraagde adviezen nog niet gegeven waren. Het VLOR-advies werd gegeven op 12/05/2021. De repliek op het advies is hieronder opgenomen.

Repliek op het advies van de VLOR

Afdeling 3: Aanvullende werkingsmiddelen voor pedagogische begeleidingsdiensten ter versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs

Op dit moment loopt het kerntakendebat met de pedagogische begeleidingsdiensten (PBD's) nog volop. In deze fase is het belangrijk dat we eerst de kerntaken voor de PBD's voor de komende jaren bepalen met het oog op de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs en leerlingenbegeleiding, rekening houdend met de noden van de onderwijsinstellingen en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) enerzijds, en de beleidsprioriteiten anderzijds. Eens de kernopdrachten vastliggen, kunnen we bekijken of en hoe nog bijkomende impulsen nodig zijn. Hierover wordt in de komende maanden nog overlegd met de PBD's.

Het verdere verloop van het kerntakendebat heeft ook een impact gehad op de beslissing om de middelen voor versterking van brede basiszorg en verhoogde zorg voorlopig enkel in te schrijven voor het begrotingsjaar 2021. Daarnaast is er de uitwerking van de conceptnota leersteun die nog lopende is, en waarbij ondersteuning van scholen op vlak van brede basiszorg en verhoogde zorg een belangrijk thema is.

Het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg is één van de prioriteiten van deze Vlaamse Regering. Op dit moment kampen heel wat basis- en secundaire scholen op dit vlak met tekorten. Deze zijn ten gevolge van de coronacrisis alleen nog maar toegenomen. Dit verantwoordt een expliciete en gerichte inzet van middelen met het doel om krachtige leeromgevingen te creëren en remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen in de vingers te krijgen. Het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg is een belangrijke stap in aanloop naar het decreet leersteun om scholen te versterken in het bieden van kwaliteitsvol onderwijs voor alle leerlingen en in het bijzonder voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De gekleurde middelen laten de PBD's toe om hier heel gericht op in te zetten, reeds bestaande medewerkers verder te professionaliseren in deze materie en/of nieuwe expertise in de PBD binnen te brengen.

De middelen die met het artikel 27 aan de vier vermelde PBD's zijn toegekend moeten samen gezien worden met de besparing op de aanvullende werkmiddelen (de vroegere SNPB middelen (Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten)). Deze aanvullende werkmiddelen werden enkel verdeeld over de PBD's vermeld in artikel 27. Zij zijn bijgevolg de enigen die hierop hebben moeten besparen. Bij toekomstige oefeningen inzake besparingen en/of impulsen zal telkens de evenredigheid tussen de PBD's bewaakt worden.

Afdeling 8: Maatregelen onderwijs en vorming binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht

Per maatregel werd/wordt een visienota opgesteld die na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt toegelicht en besproken in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement en waarbij de strategische adviesorganen Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) worden uitgenodigd een advies uit te brengen.

De Vlaamse Onderwijsraad merkt daarnaast op dat er geen rechtsgrond werd voorzien voor het deeltijds kunstonderwijs (DKO). In het licht van de opmerkingen van de Raad van State om zo afgelijnd mogelijk te werken, werd dit onderwijsniveau niet opgenomen, omdat de sector niet expliciet wordt aangewezen in de goedgekeurde visienota's.

Voor een doortastend en tijdig relancebeleid, zullen betrokken onderwijspartners steeds zo veel als mogelijk betrokken worden.

Afdeling 1. Rechtzetting materiële fout bedrag werkmiddelen kleuteronderwijs

Artikel 23

Bij de begrotingsopmaak 2020 werd het werkbudget 2020 voor het kleuteronderwijs verhoogd tot op het niveau van het lager onderwijs. Bij de opmaak van de begroting wordt er steeds gewerkt met voorlopige cijfers. Het zijn deze voorlopige cijfers die in het decreet basisonderwijs zijn opgenomen. Op basis van de definitieve leerlingencijfers bij budgetcontrole is de berekening van de werkmiddelen op de definitieve cijfers uitgevoerd, maar de aanpassing is niet opgenomen in het decreet basisonderwijs.

Deze vergissing wordt nu rechtgezet.

Dit artikel is van toepassing op het gewoon basisonderwijs.

Artikel 24

Bij de begrotingsopmaak 2020 werd het werkbudget 2020 voor het kleuteronderwijs verhoogd tot op het niveau van het lager onderwijs. Bij de opmaak van de begroting wordt er steeds gewerkt met voorlopige cijfers. Het zijn deze voorlopige cijfers die in het decreet basisonderwijs zijn opgenomen. Op basis van de definitieve leerlingencijfers bij budgetcontrole is de berekening van de werkmiddelen op de definitieve cijfers uitgevoerd, maar de aanpassing is niet opgenomen in het decreet basisonderwijs.

Deze vergissing wordt nu rechtgezet.

Dit artikel is van toepassing op het buitengewoon basisonderwijs.

Band met de begroting:

In de begrotingstabel zijn wel de correcte cijfers opgenomen.

Afdeling 2. Hertelling in het buitengewoon basisonderwijs op de eerste schooldag van oktober van het schooljaar 2021-2022

Artikel 25

Door de coronacrisis zijn scholen meer dan anders verplicht om aan te melden in plaats van fysiek in te schrijven. Voor buitengewoon basisonderwijs wezen gezamenlijke aanmeldingsprocedures in het verleden uit dat er zich in sommige regio's een grote capaciteitsnood stelt.

Om dit op te vangen werd voor het lopende schooljaar 2020-2021 de mogelijkheid voorzien voor scholen voor buitengewoon basisonderwijs om te hertellen op de eerste schooldag van oktober 2020. Dit maakte het mogelijk voor scholen om capaciteitsverhoging te realiseren om op korte termijn een capaciteitsprobleem op te lossen.

De maatregel wordt verlengd met een schooljaar waardoor voor alle scholen voor buitengewoon basisonderwijs waarvoor de nood aan omkadering groter is in vergelijking met het voorgaande schooljaar, het aantal lestijden en uren stijgt.

Dit artikel regelt de afwijking van de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen.

Artikel 26

Door de coronacrisis zijn scholen meer dan anders verplicht om aan te melden in plaats van fysiek in te schrijven. Voor buitengewoon basisonderwijs wezen gezamenlijke aanmeldingsprocedures in het verleden uit dat er zich in sommige regio's een grote capaciteitsnood stelt.

Om dit op te vangen werd voor het lopende schooljaar 2020-2021 de mogelijkheid voorzien voor scholen voor buitengewoon basisonderwijs om te hertellen op de eerste schooldag van oktober 2020. Dit maakte het mogelijk voor scholen om capaciteitsverhoging te realiseren om op korte termijn een capaciteitsprobleem op te lossen.

De maatregel wordt verlengd met een schooljaar waardoor voor alle scholen voor buitengewoon basisonderwijs waarvoor de nood aan omkadering groter is in vergelijking met het voorgaande schooljaar, het aantal lestijden en uren stijgt.

Dit artikel regelt de afwijking van de teldag voor de berekening van de uren volgens de richtgetallen.

Band met de begroting:

Toekennen van lestijden en uren valt binnen het open-end loonmodel. Bij stijging van de leerlingen wordt meer omkadering toegekend.

Afdeling 3. Aanvullende werkmiddelen voor pedagogische begeleidingsdiensten ter versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs

Artikel 27

De pedagogische begeleidingsdiensten van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (PBD), de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG), Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) en het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

(GO!) ontvangen in begrotingsjaar 2021 aanvullende werkingsmiddelen om de scholen te ondersteunen bij het versterken van de brede basiszorg en verhoogde zorg.

Gelet op de beslissing om het huidige systeem van ondersteuning te verlengen voor schooljaar 2021-2022 in afwachting van het nieuwe decreet leersteun, dienen de pedagogische begeleidingsdiensten ook in het overgangsjaar 2021-2022 actief te blijven inzetten op het ondersteunen van scholen in hun brede basiszorg en verhoogde zorg. Van de aanvullende werkingsmiddelen van de PBD wordt een bedrag van 3.500.000 euro geormerkt voor deze specifieke opdracht.

De verdeling van de aanvullende werkingsmiddelen gebeurt door rekening te houden met alle organieke betrekkingen in de onderwijsinstellingen die verbonden zijn aan de pedagogische begeleidingsdiensten.

Om de reeds opgebouwde expertise ter zake van de PBD niet te laten verloren gaan, en met het oog op de continuïteit van de werking, is het van belang dat de maatregel met terugwerkende kracht ingaat op 1/1/2021.

Band met de begroting:

De middelen zullen betaald worden vanop FC0-1FGD2GB-WT.

Afdeling 4. Indexering middelen Hogere Kunstinstituten

Artikel 28

Paragraaf 8 van artikel III.119 van de Codex Hoger Onderwijs legt de verdeling van de toelage over de hogere instituten voor schone kunsten en de instellingen die excellente kunstopleidingen organiseren voor het begrotingsjaar 2021 vast. Dit zijn de bedragen die de instellingen ontvangen hebben in het begrotingsjaar 2020 (niet geïndexeerd). Daarbij was het de bedoeling om de indexering, zoals vermeld in paragraaf 1 van dit artikel, toe te passen.

Aangezien de verwijzing in paragraaf 8 naar de indexatieregeling in paragraaf 1 van ditzelfde artikel III.119 niet voldoende duidelijk is, wordt met het voorliggende artikel de indexering voor het begrotingsjaar 2021 expliciet ingeschreven. Dit is ook in overeenstemming met de passage in de beheersovereenkomsten die stelt dat:

"7.1. Binnen de perken van de begrotingskredieten ontvangt "... gedurende de looptijd van deze beheersovereenkomst een jaarlijkse subsidie die wordt geïndexeerd overeenkomstig de formule vervat in hoofdstuk 5, artikel III.119 §1 van de Codex." .

In punt 5° wordt de zinsnede "apass (advanced performance and scenography studies) vervangen door de zinsnede "PoPoK (Posthogeschoolvorming voor Podiumkunsten)" aangezien PoPoK de officiële naam is van het instituut.

Band met de begroting:

De indexering geldt voor het volledige begrotingsjaar 2021. Dit is dan ook de reden waarom deze bepaling ingaat vanaf 1 januari 2021.

Afdeling 5. Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming.

Artikel 29

Met dit artikel worden enerzijds de projecten in het kader van klimaat toegevoegd. Tot nu toe werd hiertoe een decretale basis opgenomen in artikel 12 van het uitgavendecreet. De begrotingsinstructies BA2021 stellen dat er geen decretale bepalingen voor fondsen mogen opgenomen worden in artikel 12.

Anderzijds worden ook de uitgaven in het kader van risicomanagement toegevoegd. Het gaat onder andere over uitgaven in kader van de cofinanciering van het CATE-project (Continuous Auditing based on Techn(olog)ical Evolution and Data Mining) van de Vlaamse Audit Autoriteit. Het opstarten van dit innovatiepartnerschap heeft tot doel om het auditproces met betrekking tot ESF-subsidies methodologisch én technologisch te herdenken. Op voorstel van viceminister-president Hilde Crevits, viceminister-president Ben Weyts en Vlaams minister Matthias Diependaele is de instap in het CATE-project goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 29 januari 2021.

Band met de begroting:

Met dit artikel worden enerzijds de projecten in het kader van klimaat toegevoegd. Tot nu toe werd hiertoe een decretale basis opgenomen in artikel 12 van het uitgavendecreet. De begrotingsinstructies BA2021 stellen dat er geen decretale bepalingen voor fondsen mogen opgenomen worden in artikel 12. Als de bepaling geschrapt wordt in het uitgavendecreet, is deze bepaling nodig vanaf 1 januari 2021.

Anderzijds worden ook de uitgaven in het kader van risicomanagement toegevoegd. Het gaat onder andere over uitgaven in kader van de cofinanciering van het CATE-project van de Vlaamse Audit Autoriteit. Het opstarten van dit innovatiepartnerschap heeft tot doel om het auditproces met betrekking tot ESF-subsidies methodologisch én technologisch te herdenken. Op voorstel van viceminister-president Hilde Crevits, viceminister-president Ben Weyts en Vlaams minister Matthias Diependaele is de instap in het CATE-project goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 29 januari 2021.

De middelen voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming zijn voorzien op 2 begrotingsartikels:

- FB0-9FGDTGM-OW (ontvangsten)
- FB0-1FGD4GM-WT (uitgaven)

Afdeling 6. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Artikel 30

In het kader van de huursubsidies, in uitvoering van het decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, wordt het decretaal gemachtigde maximale jaarlijkse subsidiebedrag om verbintenissen aan te gaan voor huursubsidies verhoogd tot 25.200.000 euro. Dit omwille van het grote succes van het programma en om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe vragen.

Overeenkomstig artikel 20 van het decreet van 30 juni 2017 houdende bepalingen tot de begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017 wordt dit bedrag gekoppeld aan de consumptieprijsindex van december 2016, basis 2013, en wordt jaarlijks op 1 januari berekend.

Band met de begroting:

De Vlaamse Regering heeft het bestaande systeem van de huursubsidies geëvalueerd en op 26/02/2021 het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016 houdende de regeling voor huursubsidies voor schoolinfrastructuur definitief goedgekeurd.

(<https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/603408DD3391400008000091>)

Als algemene toelichting werd in de nota aan de Vlaamse Regering het volgende opgenomen:

"Het huidige systeem van huursubsidies is gebaseerd op het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016 houdende de regeling voor huursubsidies voor schoolinfrastructuur. Ondertussen hebben in totaal vier oproepen plaatsgevonden. Alle oproepen samen resulteerden in 239 goedgekeurde huursubsidieaanvragen, welke steeds binnen enkele maanden na het afsluiten van de oproep werden verwerkt door de administratie. Met de huursubsidies worden 12.616 bijkomende plaatsen gecreëerd en als alle huurcontracten lopende zijn, zullen meer dan 65.500 leerlingen gebruik maken van met subsidie gehuurde infrastructuur.

De beoogde beleidsdoelstelling van de Vlaamse Regering kon dan ook in grote mate worden gerealiseerd op een relatief korte periode. De beleidsdoelstelling bestond er immers in om een bijkomend instrument te voorzien in het kader van de alternatieve financiering van schoolinfrastructuur en scholen toegang te geven tot een nieuw systeem.

Een structurele verderzetting van het systeem van de huursubsidies wordt dan ook in het vooruitzicht gesteld. De conceptnota Masterplan scholenbouw 2.0 voorziet vanaf 2021 een jaarlijkse oproep met het oog op nieuwe huursubsidieprojecten. Een aanpassing van het huidige Besluit van de Vlaamse Regering wordt voorgesteld, meer bepaald voor wat betreft artikel 5 dat betrekking heeft op de rangschikking van de aanvragen op basis van criteria. Met de vermelde wijziging kan het systeem de komende jaren structureel verder worden gezet."

De conceptnota Masterplan Scholenbouw 2.0 voorziet een jaarlijkse oproep voor het indienen van huursubsidieaanvragen. Dit zal van start gaan vanaf het najaar van 2021 met de lancering van een zesde oproep, en vervolgens telkens in het najaar van de komende jaren. Merk op dat de voorziene oproep van het najaar 2020 plaatsvindt in het voorjaar 2021, na de aanpassing van het BVR.

Omdat de huidige machtiging op dit moment quasi volledig is ingenomen, wordt met deze programmadecreetsbepaling het verbintennisplafond opgetrokken met 5.000.000 euro, zodat de voorziene oproep in het voorjaar 2021 kan doorgaan.

Afdeling 7. Correctie op de berekening van de besparing van de werkingsmiddelen in het deeltijds kunstonderwijs.

Artikel 31

De werkingsmiddelen waar de academies van het officieel en vrij gesubsidieerd onderwijs, uitgezonderd de Beiaardschool, recht op hebben, worden berekend aan de hand van de toegekende lestijden van het huidige schooljaar. Het bedrag dat de academie per lestijd krijgt, hangt af van het domein:

- Een lestijd in het domein beeldende en audiovisuele kunsten en de domeinoverschrijdende initiatie bedraagt in schooljaar 2020-2021 80,83 euro;
- Een lestijd in de domeinen dans, woordkunst-drama en muziek bedraagt in schooljaar 2020-2021 26,95 euro.

Vanaf schooljaar 2019-2020 voert de Vlaamse overheid een generieke besparing van 6% door op de werkingsmiddelen. Dit komt voor de academies van het officieel en vrij gesubsidieerd onderwijs, uitgezonderd de Beiaardschool, neer op een jaarlijkse totale vermindering van 170.000 euro. Dit bedrag wordt over de academies gespreid a rato van het aantal toegekende lestijden. Doordat de

lestijden beeldende en audiovisuele kunsten en domeinoverschrijdende initiatie een ander bedrag opleveren dan de lestijden podiumkunsten, resulteert de huidige berekening van de besparing in een ongelijke verdeling over de academies heen.

In schooljaar 2020-2021 bespaarde een academie beeldende kunsten gemiddeld 2,83%, een kunstacademie gemiddeld 7,21% en een academie podiumkunsten gemiddeld 8,91% op haar werkingsbudget.

Het voorstel is om de impact van de besparing op de werkingsmiddelen gelijk te trekken over de academies heen, zodat elke academie eenzelfde percentage op haar werkingsbudget bespaart. Dit kan door het bedrag van 170.000 euro over de academies te spreiden a rato van het toegekende werkingsbudget.

Band met de begroting:

Voor het officieel en vrij gesubsidieerd onderwijs, met uitzondering van de Beiaardschool, worden de werkingsmiddelen verrekend in het voorschot van het inschrijvingsgeld. Voor schooljaar 2021-2022 betaalt het schoolbestuur uiterlijk 15 november het voorschot van inschrijvingsgeld. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) maakt de berekening van het voorschot van inschrijvingsgeld voor schooljaar 2021-2022 op in september 2021 zodat de facturen tijdig bezorgd worden aan de schoolbesturen.

Afdeling 8. Maatregelen onderwijs en vorming binnen het relanceplan Vlaamse Veerkracht

Artikel 32 tot en met 42

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht werd binnen de provisie van 4,3 miljard euro een deelbudget van 585 miljoen euro voorzien voor volgende maatregelen:

- VV15 Digisprong t.b.v. 375 miljoen euro;
- VV17 'Van kwetsbaar naar weerbaar & verhoging wendbaarheid scholen' t.b.v. 90 miljoen euro;
- V19 Edusprong (Levenslang Blijven Leren) t.b.v. 60 miljoen euro;
- VV112 Voorsprongfonds Hoger Onderwijs t.b.v. 60 miljoen euro.

Op basis van de aanbevelingen van het maatschappelijk relancecomité werden volgende speerpunten per maatregel vastgelegd:

- 1) VV 15 'Digisprong'
(<https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/5FD3708B6B34EF0008000178>) :
 - Speerpunt 1: Een toekomstgerichte en veilige ICT-infrastructuur
 - Speerpunt 2: Een sterk ondersteunend en doeltreffend ICT-schoolbeleid
 - Speerpunt 3: ICT-vaardigheden leerkrachten en lerarenopleiding en aangepaste digitale leermiddelen
 - Speerpunt 4: Centrale en lokale regie en ondersteuning
- 2) VV 17 'Van kwetsbaar naar weerbaar & verhoging wendbaarheid scholen' t.b.v. 90 miljoen euro ([Beslissingen van de Vlaamse Regering | Vlaanderen.be](https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be)) :
 - Speerpunt 1: Van achterstand naar voorsprong
 - Speerpunt 2: Versterking van leraren, lerarenopleiders en schoolleiders
 - Speerpunt 3: Bevorderen mentaal welzijn van leerlingen, scholieren en studenten

- 3) VV 19 Edusprong t.b.v. 60 miljoen euro
(<https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/602628D46B34EF0008000398>)
- Speerpunt 1: We sensibiliseren elke Vlaming om levenslang te blijven leren via het volwassenenonderwijs 2.0
 - Speerpunt 2: Versterken van arbeidsmarktkansen via om- en bijscholen
 - Speerpunt 3: Versterking van digitale competenties
 - Speerpunt 4: Gericht inzetten op kwalificatie
- 4) VV 112 Voorsprongfonds t.b.v. 60 miljoen euro(<https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/6037B2B4339140000800036B>)
- Speerpunt 1: Een toekomstgerichte en wendbare Vlaamse opleidingsportefeuille uitbouwen
 - Speerpunt 2: Levenslang leren in het hoger onderwijs een impuls geven
 - Speerpunt 3: Kwaliteitsvol verduurzamen van nieuwe onderwijsmethodieken in het hoger onderwijs

Per maatregel werd er een visienota opgesteld die na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt toegelicht en besproken in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement en waarbij de strategische adviesorganen Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) worden uitgenodigd een advies uit te brengen.

Na goedkeuring van een uitvoeringsdossier door de Vlaamse regering (op actieniveau) wordt vanuit de relanceprovisie het benodigde krediet via BVR overgeheveld naar de specifiek voor relance gecreëerde basisallocaties binnen de Onderwijsbegroting.

De Vlaamse Regering voorziet ook in een monitoring en periodieke voortgangsrapportage waarbij elke maatregel een 'VV-nummer' heeft toegekend gekregen. Bovendien werden ook met het Vlaams Parlement duidelijke afspraken gemaakt over de monitoring en controle over de voortgang en uitvoering van het Relanceplan Vlaamse Veerkracht.

Met deze artikelen geeft het parlement invulling aan de verschillende speerpunten per maatregel binnen de school- en academiejaren 2021-2022 en 2022-2023 en om de deelbudgetten per maatregel binnen de relanceprovisie decretaal vast te leggen, zijn er een reeks decreetsbepalingen binnen dit programmadecreet vereist. De visienota's worden ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement voorgelegd als bijlagen bij het programmadecreet.

Deze maatregelen zijn een rechtstreekse uitvoering van de resolutie van 16 december 2020 over aanbevelingen voor het Vlaamse coronabeleid in het beleidsdomein Onderwijs door de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid van het Vlaams Parlement (<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1632567>).

Minstens volgende punten van de resolutie zullen mee de basis vormen voor de uitwerking van de acties in de speerpunten:

- 21° ondersteun en versterk het beleidsvoerend vermogen van scholen en directies, in het bijzonder in het basisonderwijs, opdat alle scholen sterk genoeg zijn om een (gezondheids)crisis het hoofd te bieden;
- 22° vergroot de datageletterdheid van schoolteams en directies;

23° schakel de pedagogische begeleidingsdiensten verder in zodat ze scholen op een bovenschools niveau kunnen ondersteunen, onder meer door het ontwikkelen van leerlijnen en via didactische ondersteuning;

25° versterk de professionele competenties van leerkrachten en het sterk leiderschap van schoolteams (met de nodige inspraak) zodat ze flexibel en vlot kunnen schakelen tussen verschillende didactische onderwijsvormen zodra dat opportuun of noodzakelijk is;

36° zorg voor een actieve betrokkenheid van de leerlingen in het beleid van de school en in de beslissingen die genomen worden;

37° ondersteun scholen bij het proactief inzetten op ouderbetrokkenheid en betrokkenheid van leerlingen (leerlingenraad, schoolraad) om draagvlak te creëren en in crisissituaties snel te kunnen schakelen;

46° rol een omvattend en duurzaam ICT-beleid uit, waaraan een budgettair plan is gekoppeld dat zorgt voor een versterking, versnelling en structurele verankering van digitalisering in het Vlaamse onderwijs, en waarbij de relevante digitale competenties en vaardigheden van alle leerlingen en leerkrachten ontwikkeld worden:

a) voorzie scholen, leerkrachten en leerlingen daarvoor van de nodige ICT-infrastructuur (hardware, software, netwerkverbindingen enzovoort), zodat iedereen volwaardig kan participeren;

b) zorg voor de nodige ondersteuning en opleiding van het onderwijzend personeel;

c) faciliteer de cruciale rol voor de schoolteamleden die belast zijn met de ICT-coördinatie;

47° bied extra aandacht aan kansarme en kwetsbare leerlingen. Heb daarbij oog voor de verschillende niveaus in het Vlaamse onderwijs;

49° stimuleer de structurele afstemming tussen beleidsdomeinen, zeker op snijvlakken, in het bijzonder tussen Welzijn, Jeugdhulp en Onderwijs, bijvoorbeeld door uniforme afspraken te maken die toelaten dat het garanderen van het leerrecht en de behoefte aan (nood)opvang zo goed mogelijk met elkaar verzoend worden;

59° besteed aandacht aan het mentale welbevinden van alle leerlingen, scholieren, studenten en cursisten, onder meer door de scholen, instellingen en centra maximaal open te houden. Heb daarbij extra aandacht voor kwetsbare leerlingen, scholieren, studenten en cursisten, alsook voor wie in een overgangsjaar zit en voor eerstejaars die nog niet orden, ook als het onderwijsaanbod (deels) op afstand wordt gerealiseerd;

64° besteed bij afstandsonderwijs extra aandacht aan leerlingen uit kwetsbare gezinnen zodat ze te allen tijde in een veilige omgeving onderwijs kunnen volgen. Verspreid goede praktijken over het bereiken van kwetsbare leerlingen die tijdens de sluiting van de scholen vaak van de radar zijn verdwenen en schakel daarbij lokale actoren in;

69° investeer in een krachtig en effectief sociaal beleid op school en ondersteun scholen en lokale besturen om die rol op te nemen;

71° monitor en onderzoek de opgelopen leerachterstand. Ook de gevolgen van de sluiting van de scholen en van het afstandsonderwijs op het zittenblijven en heroriëntering moeten in kaart worden gebracht;

72° maak schoolteams en leerkrachten sterker, onder meer in het bepalen van de beginsituatie van een leerling;

73° zorg ervoor dat leerachterstand prioritair tijdens de lessen wordt gemedieerd. Dat is de beste garantie om alle kinderen te bereiken. Zet dus in op ondersteuning op school en zorg voor meer handen in de klas zodat leerkrachten de tijd hebben om de leerachterstand van alle kinderen bij te spijkeren;

74° trek extra momenten uit waarop de leerachterstand kan worden ingehaald. Dat is belangrijk om de verloren instructietijd en de daarmee gepaard gaande opgelopen leerachterstand in te halen. Dat kan bijvoorbeeld door het gericht inzetten van bijlessen of bijscholing, onder meer via zomerscholen;

75° verken of en op welke manier de lerarenopleidingen kunnen worden versterkt bij het in kaart brengen van leerwinst en leerachterstand, en het remediëren van achterstand;

88° versterk de CBE's zodat ze nog meer kunnen inzetten op de digitale geletterdheid van hun cursisten.

Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Artikel 43

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE